

TECHNIKA ROLNICZA	NORMA BRANŻOWA	BN-76
	Maszyzny rolnicze Podział czasu pracy Symbole i określenia	9195-01
		Grupa katalogowa 0490

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są symbole i określenia poszczególnych elementów czasu pracy maszyny rolniczej.

1.2. Zakres stosowania normy. Norma obowiązuje w zakresie badań eksploatacyjnych maszyn rolniczych.

2. SYMBOLE I OKREŚLENIA

2.1. Czasy podstawowe

2.1.1. Efektywny czas pracy T_1 — czas, w ciągu którego maszyna obrabia lub przetwarza (zgodnie z przeznaczeniem) przedmiot pracy, a jej zespoły robocze znajdują się pod obciążeniem.

Czas efektywny obejmuje również czas zużyty na nawroty, załadunek lub wyładunek materiału, jeżeli czynności te nie powodują przerwania procesu technologicznego wykonywanego przez maszynę.

2.1.2. Czas pomocniczy $T_2 = T_{21} + T_{22} + T_{23}$

2.1.2.1. Czas nawrotów T_{21} — czas potrzebny na wykonywanie nawrotów na końcach pola, podczas których proces technologiczny (wykonywany przez maszynę) ulega przerwaniu.

2.1.2.2. Czas przejazdów jałowych w miejscu pracy T_{22} — czas zużyty na jałowe przejazdy w miejscu pracy (np. przejazd z sadzarką ziemniaków do przyczepy z sadzeniakami i powrót na miejsce, w którym przerwano pracę).

2.1.2.3. Czas przestojów technologicznych T_{23} — czas zużywany na wykonywanie czynności związanych z realizowanym przez maszynę procesem technologicznym, np. napełnianie i uzupełnianie zbiorników materiałem technologicznym (nasionami, wodą, nawozami itp.), uzupełnianie brakującego sznurka, wyładunek zbieranego materiału (zboża, siana, ziemniaków itp.), podnoszenie i opuszczanie znaczników, wymiana przyczepy itp.

2.1.3. Czas obsługi technicznej $T_3 = T_{31} + T_{32} + T_{33}$

2.1.3.1. Czas codziennej obsługi technicznej T_{31} — czas zużywany na codzienną obsługę techniczną w zakresie przewidzianym w instrukcji obsługi maszyny: czyszczenie, smarowanie, napełnianie zbiorników paliwa i chłodziw, dokręcanie połączeń śrubowych itp.

2.1.3.2. Czas przygotowania maszyny do pracy T_{32} — czas potrzebny na uruchomienie i podgrzanie silnika maszyny samojezdnej, zmianę położenia maszyny (transport — praca), przystosowanie maszyny do wykonania innego rodzaju czynności roboczych, przyczepianie (zawieszanie) i odczepianie maszyny itp.

2.1.3.3. Czas przeprowadzania regulacji T_{33} — czas zużywany na przeprowadzanie regulacji związanych ze zmianą warunków pracy (regulowanie głębokości orki, regulowanie prędkości obrotowej, luzów itp.)

2.1.4. Czas usuwania usterek $T_4 = T_{41} + T_{42}$

2.1.4.1. Czas usuwania usterek technologicznych T_{41} — czas potrzebny na usuwanie zapchań zespołów roboczych (przerabianą masą, kamieniami) łącznie z czasem jałowego biegu maszyny przy zapobieganiu zapchaniom lub po ich usunięciu.

2.1.4.2. Czas usuwania usterek technicznych T_{42} — czas przestoju maszyny zużywany na usuwanie usterek technicznych (złamań, odkształceń, zwarcie itp.) łącznie z czasem potrzebnym dla lokalizacji uszkodzenia, demontażu i montażu uszkodzonego zespołu, wymiany uszkodzonej części, regulacji mechanizmów — związanej z usunięciem uszkodzenia i naprawę uszkodzonej części (jeżeli naprawę przeprowadzono).

Czas ten uwzględnia wykonanie wszystkich napraw niezależnie od tego kto, gdzie i kiedy przeprowadza naprawę.

2.1.4.5. Czas odpoczynku T_5 — czas zużywany na odpoczynek i potrzeby fizjologiczne personelu obsługującego maszynę.

Zgłoszona przez Instytut Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa
Ustanowiona przez Ministra Rolnictwa dnia 15 marca 1976 r.

jako norma obowiązująca w zakresie opracowywania dokumentacji technicznej od dnia 1 stycznia 1977 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 11/1976 poz. 39)

2.1.6. Czas przejazdów transportowych $T_6 = T_{61} + T_{62}$

2.1.6.1. Czas przejazdów z miejsca postoju maszyny na pole i z powrotem T_{61} — czas przejazdów transportowych na trasie: gospodarstwo (baza maszynowa) — pole — gospodarstwo.

2.1.6.2. Czas przejazdów z pola na pole T_{62} — czas przejazdów transportowych z jednego miejsca pracy na inne.

2.1.7. Czas codziennej obsługi technicznej maszyn towarzyszących T_7 — czas zużywany na przeprowadzenie codziennej obsługi technicznej w zakresie przewidzianym w instrukcji obsługi maszyn towarzyszących (ciągniki, agregaty napędowe itp.), warunkujący prawidłowe wykonywanie procesu technologicznego przez badaną maszynę.

2.1.8. Straty czasu z przyczyn niezależnych od badanej maszyny $T_8 = T_{81} + T_{82} + T_{83}$

2.1.8.1. Straty czasu z przyczyn organizacyjnych T_{81} — straty spowodowane brakiem środków energetycznych lub transportowych, części zamiennych, materiałów (ziarno, woda, nawóz itp), nieprzygotowaniem pola, niewystarczającą liczbą personelu itp.

2.1.8.2. Straty czasu z przyczyn meteorologicznych T_{82} — straty czasu spowodowane wystąpieniem niesprzyjających warunków w wyniku przyczyn meteorologicznych (rosa, opad, nieodpowiednia temperatura, prędkość wiatru itp.).

2.1.8.3. Straty czasu z innych przyczyn T_{83} — straty czasu związane z prowadzeniem badań, pobieraniem próbek, fotografowaniem, udzielaniem wskazówek, usuwaniem uszkodzeń maszyn towarzyszących itp.

2.2. Czasy sumaryczne

2.2.1. Operacyjny czas pracy maszyny $T_{02} = T_1 + T_2$

2.2.2. Roboczy czas zmiany (produkcyjny) $T_{04} = T_1 + T_2 + T_3 + T_4$

2.2.3. Ogólny czas zmiany (eksploatacyjny) $T_{07} = T_1 + T_2 + T_3 + T_4 + T_5 + T_6 + T_7$

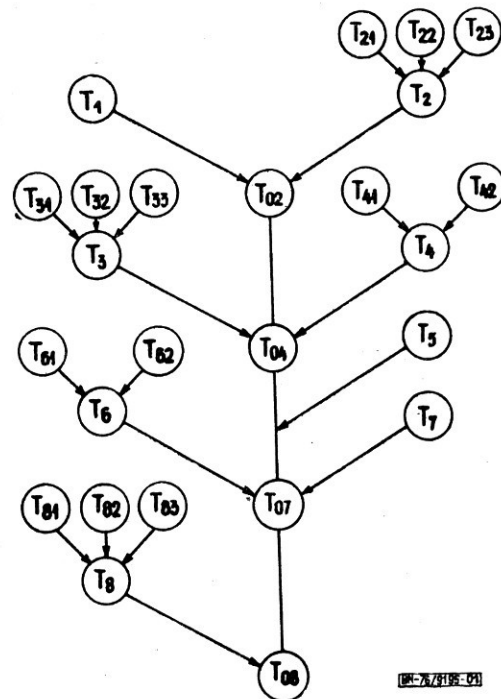
2.2.4. Czas zmiany kontrolnej $T_{08} = T_1 + T_2 + T_3 + T_4 + T_5 + T_6 + T_7 + T_8$

Przez zmianę kontrolną należy rozumieć jeden dzień eksploatacji maszyny (w założonych warunkach i przy prawidłowej organizacji pracy), w czasie którego wykonywany jest chronometraż.

Pomiaru czasu zmiany kontrolnej dokonuje się od rozpoczęcia do zakończenia eksploatacji maszyny w danym dniu, (obsługiwanie, użytkowanie i naprawianie).

2.2.5. Czas pracy maszyny bez uszkodzeń w ciągu zmiany kontrolnej $T_{bu} = T_1 + T_2 + T_3 + T_5 + T_6 + T_7$

Graficzny schemat podziału czasu pracy maszyny rolniczej.

Dopuszcza się wprowadzenie w miarę potrzeb dodatkowego podziału czasu pracy maszyny rolniczej z zachowaniem powyższych zależności i symboliki.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Instytut Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa

2. Normy zagraniczne i zalecenia międzynarodowe
NRD TGL 22289 Zeitgliederung in der Land- und Forstwirtschaft. Begriffe, Kurzzeichen, Erläuterungen
RWPG PC 3527-72 МАШИНЫ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЕ И ЛЕСНЫЕ. Единая методика проведения испытаний. Эксплуатационная оценка. Методы проведения хронометража и определения показателей. Улан-Удтор 1972 г

Postanowienia normy obejmują w swym zakresie część PC dotyczącą danych chronometrażu.

3. Autorzy projektu normy — mgr inż. Marek Borkowski, mgr inż. Olgierd Czeczot, mgr inż. Mieczysław Pawlak.

4. Wydanie 2 — stan aktualny: grudzień 1981 — wprowadzono poprawkę:
poprawka 1 — Biuletyn PKNiM nr 11-12/1978.